

**Постојана Мисија на Република Македонија при Советот на Европа
Permanent Mission of the Republic of Macedonia to the
Council of Europe**

No: 35-01- 528/4

Strasbourg, 3 September 2010

Dear Ms.Gachet,

Concerning your letter dated 30 July 2010 and the Commissioner's letter dated 28 July 2010 addressed to the Prime Minister of the Republic of Macedonia, I have the pleasure to enclose herewith a copy of the Prime Minister's reply.

The original of the letter will be submitted upon its arrival.

Yours sincerely,

Vladimir Ristovski
Ambassador

**Ms. Isil Gachet
Director of the Office of the Commissioner for Human Rights
Council of Europe**

STRASBOURG

**ВЛАДА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Претседател

Скопје, 01 септември 2010 година

Ваша Екселенцијо,

Упатувајќи Ви изрази на највисоко почитување, дозволете ми да Ви се заблагодарам на Вашето писмо во кое го изразувате Вашиот интерес за бегалците од Косово кои се уште се наоѓаат на територијата на Република Македонија, особено во поглед на нивната локална интеграција и пристапот до економски и социјални права.

Во однос на барањата на заштита на бегалците, остварувањето на нивните социо - економски права и нивната интеграција во државата, Република Македонија пред сè се раководи од Законот за азил и привремена заштита, во кој целосно се вградени обврските кои произлегуваат од Конвенцијата за статусот на бегалците од 1951 година, изменета и дополнета со Протоколот од 1967 година, како и стандардите на ЕУ на полето на азилот - ЕУ Acquis¹, одразувајќи ја на тој начин најдобрата пракса во Европа.

Законот за азил и привремена заштита со неговите измени и дополнувања, во поглед на пристапот до социјалната заштита, ги изедначува лицата со признаен статус на бегалец и лицата под субсидијарна заштита со државјаните на Република Македонија. Изедначеност на оваа категорија на лица со македонските државјани постои и во поглед на пристапот до основните здравствени услуги. Законот исто така ја предвидува можноста за вработување на оваа категорија лица, под истите услови кои со соодветните законски прописи се предвидени за странците со постојан престој, односно странците со привремен престој во Република Македонија.

Неговата Екселенција
Г-дин Томас ХАМЕРБЕРГ
Комесар за човекови права

СТРАЗБУР

¹ Тука би можеле да се истакнат Уредбата на Советот 343/2003, Директивата за прием 2003/9/ЕЦ, Директивата за квалификација на азилот 2004/83/ЕЦ и Директивата за процедурите за азил 2005/85/ЕЦ.

Со цел да се овозможи доследна имплементација на правата загарантирани со Законот за азил и привремена заштита, како и да се обезбеди организиран и сеопфатен институционален пристап на полето на интеграција на бегалците, од страна на Министерството за труд и социјална политика (МТСП) на Република Македонија беше изготвена Стратегија за интеграција на бегалци и странци 2008 – 2015 година, која беше усвоена од страна на Владата во декември 2008 година. Следствено на стратегијата, во ноември 2009 година од страна на Владата беше усвоен и Националниот акциски план за имплементација на Стратегијата во кој се дефинираа конкретни активности и мерки кои е потребно да се преземат во следните области: социјални услуги и заштита; вработување; образование и обука; здравствена заштита; домување и ангажираност во заедницата. Согласно препораките во стратегијата, во текот на 2009 година беше формиран и центарот за интеграција кој функционира како проектна единица во рамки на МТСП.

Од почетокот на своите активности, Центарот за интеграција согласно акциониот план, започна со развивање на индивидуални планови за интеграција на бегалските семејства. Активностите за интеграција на бегалците беа проследени и со соодветна кампања за нивно информирање преку дистрибуција на флаери каде беа елаборирани прашањата за остварување на правата од социјална заштита, вработување и генерално што подразбира интеграција во општеството.

Преку Центарот за интеграција, а во соработка со Високиот комесаријат за бегалци при Обединетите Нации и Агенцијата за вработување на Република Македонија, од ноември 2009 година до јуни 2010 година беа одобрени за реализација 10 грантови за мали бизниси од максимум 200,000 денари и 9 обуки за работно оспособување кои вкупно вклучија 24 семејства. Во рамки на активностите за мали бизниси беше вклучено и регистрирање на друштвата во Централниот регистар на Република Македонија.

Првичните проекции направени во Центарот за интеграција предвидуваа значително поголем број на лица кои требаше да бидат вклучени во овие активности. Сепак, и покрај многубројните посети на семејствата во кои се разгледуваа најразлични можности за нивно вклучување на пазарот на труд изостана иницијативата од страна на бегалците за вклучување во овие токови до овој период изостана.

Како една од активностите предвидени со НАП беше преземање на обврските од страна на државата за вклучување на бегалците во веќе постојниот систем на социјална заштита, кој нуди можност за остварување на социјална парична помош, постојана парична помош, парична помош на лице кое до 18 години имало статус на лице без родителска грижа, како и паричен надоместок за помош и нега од друго лице. Во овој момент од вкупниот број на бегалци од Косово во државата (1010 лица/209 семејства под супсидијарна заштита, 24 лица/5 семејства со признат статус на бегалец) 179 семејства остваруваат право на социјална парична помош и 106 семејства право на надоместок за закупнина на станбен простор.

Центарот за интеграција вложува големи напори со цел на бегалците да им се објасни системот на социјална заштита во државата како и нивните права и обврски со цел да можат да ги остваруваат правата предвидени со Законот за

социјална заштита. Во оваа насока беа реализирани околу 1300 индивидуални посети/консултации на бегалците, на кои лицата од центарот за интеграција им нудеа помош на бегалците со цел нивно полесно интегрирање во општеството.

Република Македонија особено внимание обрнува и во однос на прашањето за прием во државјанство, како индикатор за успешна интеграција на бегалците во нивната нова земја на престој. Од овие причини, со Законот за измени и дополнувањата на Законот за државјанство од 2008 година, се предвидоа привилегирани услови за прием во државјанство на признаен бегалец по пат на природување². Одредбите од законот за државјанство со кои се нуди можност за прием во државјанство по основ на брак со македонски државјанин и тригодишен законски престој во Република Македонија е исто така од полза за интеграција на дел од бегалците со оглед на тоа што триесетина бегалци од Косово живеат во вонбрачна заедница со македонски државјани. За жал, овие лица се уште не се одлучиле да го легализираат бракот и да го регулираат својот престој согласно Законот за странци, со што самоволно одбиваат да се интегрираат во Република Македонија по овој основ.

Кога станува збор за државјанството, Република Македонија како држава која ја има ратификувано Европската конвенција за државјанство од 1997 година, особено внимание обрнува на доследна имплементација на начелото на превенција од бездржавјанство. За таа цел, Законот за државјанство, на идентичен начин како и за признаните бегалци, нуди можност за стекнување на државјанство по пат на природување и за лицата без државјанство. Исто така, се дава можност да се стекне со државјанство дете, кое е најдено или родено, на територијата на Република Македонија, на кое родителите му се непознати, или се со непознато државјанство, или се без државјанство. Во оваа прилика треба да се истакне и фактот дека Министерството за внатрешни работи на Република Македонија нема регистрирано апатриди помеѓу постојните бегалци од Косово, како и фактот дека голем дел од косовските бегалци во изминативе години доброволно патуваат во матичната држава со цел да го запишат раѓањето на своите деца во Косово, а со тоа го регулираат и државјанскиот статус на истите.

Напорите на Владата и на МТСП за интеграција на бегалците не застануваат тука. Со цел да се обезбеди доследно имплементирање на правото на здравствена заштита на лицата со признаен статус на бегалец и лицата под субсидијарна заштита, се работи на измена и дополнување на Законот за здравствено осигурување со што ќе се создадат услови овие лица да се стекнат со статус на здравствено осигурени лица исто како и македонските државјани. Исто така, од септември 2010 година, МТСП ќе започне со реализација на промотивна кампања за локална интеграција на бегалците, во рамките на која се планира индивидуални посети на сите бегалски семејства со цел да се запознаат истите со можностите за нивна интеграција. Во рамките на оваа кампања ќе започне формалниот процес на интеграција кој ќе биде поткрепен со формално потпишана апликација на бегалецот за неговите намери за локална интеграција која ќе биде доставена до

² Разликата во однос на другите странци се однесува на должината на непрекинат законски престој во Република Македонија, кој изнесува најмалку шест години (за странците овој престој изнесува минимум осум години), не се бара доказ за неосудуваност во матичната држава и не се бара отпуст од државјанството од матичната држава.

центарот за интеграција по што за секое семејство ќе се пристапи кон подготвување на индивидуални планови за нивна што поуспешна интеграција.

Показател за посветеноста на Владата на Република Македонија за човековите права на бегалците и за нивното право на достоинствено враќање во матичната држава, е и фактот што во Република Македонија се уште се наоѓаат 470 лица од Косово, чии барања за азил се одбиени со правосилна судска пресуда. За разлика од некои други држави, членки на Советот на Европа и на Европската Унија, Република Македонија го суспендираше враќањето на овие лица во Косово, имајќи ја во предвид комплексната политичка состојба во која што се наоѓа оваа земја.

Дозволете ми на крај да истакнам дека прашањето за трајно решавање на статусот на лицата кои побарале заштита во Република Македонија, вклучувајќи ги тука и Ромите бегалци од Косово, не е прашање на избор на Владата и не зависи од нејзината добрата волја, која е евидентна, туку пред сè од фактот дали овие лица ги исполнуваат условите за нивна интеграција и прием во државјанство, утврдени во позитивните законски прописи на државата, кои се усогласени со директивите и најдобрата пракса на Европската Унија, и она што е најважно – постоење на желба кај бегалците да се интегрираат во општеството. Владата останува и понатаму отворена за сугестии и соработка со Комесаријатот за човекови права при Советот на Европа, вклучително и соработката на полето на остварување на правата на бегалците и унапредување на нивната локална интеграција и ќе ги разгледа сите околности поврзани со пристапувањето на Република Македонија кон Конвенцијата на СЕ од 2006 година за избегнување на случаите на лицата без државјанство поврзано со сукцесија на државите.

Со почит,

Никола ПУЕВСКИ

**GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF MACEDONIA**

Prime Minister

Courtesy translation

Skopje, 01 September 2010

Your Excellency,

Extending to you the assurances of my highest consideration, I would like to thank you for your letter, whereby you express your interest in the refugees from Kosovo who are still in the territory of the Republic of Macedonia, especially in respect of their local integration and access to economic and social rights.

Regarding the requirements for protection of the refugees, the exercise of their socioeconomic rights and their integration in the state, the Republic of Macedonia is guided, above all, by the Law on Asylum and Temporary Protection, which fully incorporates the obligations stemming from the 1951 Convention Relating to the Status of Refugees – amended and supplemented with the 1967 Protocol – as well as by the EU standards in the area of asylum (the EU Acquis¹), thus reflecting the best practices in Europe.

In respect of the access to social protection, the Law on Asylum and Temporary Protection, with its amendments and supplements, equals the persons with recognized refugee status and the persons under subsidiary protection with the nationals of the Republic of Macedonia. Equality of this category of persons with Macedonian nationals also exists in respect of the access to primary health care services. The Law also provides an opportunity for employment of this category of persons under the same conditions stipulated by the relevant legislation concerning foreigners with permanent stay and foreigners with temporary stay in the Republic of Macedonia.

**His Excellency
Mr. Thomas HAMMARBERG
Commissioner for human rights**

STRASBOURG

---

¹ Council Regulation 343/2003, the Directive on Reception 2003/9/EC, the Directive on Asylum Qualification 2004/83/EC and the Directive on Asylum Procedures 2005/85/EC.

Aiming to enable consistent enjoyment of the rights guaranteed by the Law on Asylum and Temporary Protection and organized and comprehensive institutional approach to refugee integration, the Ministry of Labour and Social Policy (MLSP) of the Republic of Macedonia had designed the 2008-2015 Strategy for Refugee and Foreigner Integration, which was adopted by the Government in December 2008. Under the Strategy, in November 2009 the Government adopted the National Action Plan for Implementation of the Strategy, which defines specific activities and measures to be taken in the following areas: social services and protection; employment; education and training; health care; housing and engagement in the community. In accordance with the recommendations in the Strategy, the Integration Centre, which operates as a project unit within the MLSP, was established in 2009.

Since the start of its operation, the Integration Centre has began developing individual plans for integration of refugee families under the Action Plan. The activities for refugee integration were complemented by an awareness campaign, during which leaflets that address issues concerning the exercise of rights to social protection, employment and integration into society in general were distributed.

Through the Integration Centre, and in cooperation with the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees and the Employment Agency of the Republic of Macedonia, from November 2009 to June 2010, 10 grants of up to MKD 200,000 were awarded to small businesses and 9 vocational trainings covering 24 families were organized. The activities for small businesses also included registration of companies in the Central Registry of the Republic of Macedonia.

The initial projections made at the Integration Centre envisaged a considerably higher number of persons to be involved in these activities. Nevertheless, in spite of the numerous visits of families during which various possibilities for their involvement on the labour market were presented, to date the refugees have not shown initiative thereof.

One of the activities envisaged under the NAP is the assuming of obligations by the state for inclusion of refugees in the existent social protection system, which offers a possibility for obtaining social pecuniary assistance, permanent pecuniary assistance, pecuniary assistance to a person who by the age of 18 had a status of a person without parental care, and pecuniary compensation for assistance and care by another person. At present, of the total number of refugees from Kosovo in the state (1010 persons/209 families under subsidiary protection, 24 persons/5 families with recognized refugee status), 179 families exercise the right to social pecuniary assistance and 106 families exercise the right to compensation for housing space rent.

The Integration Centre invests great efforts aimed at explaining the social protection system in the state and their rights and obligations to the refugees so that they can exercise the rights established by the Law on Social Protection. To this end, about 1300 individual visits/consultations were conducted among the refugees during which Integration Centre officers offered assistance to the refugees for the purpose of facilitating their social integration.

The Republic of Macedonia devotes special attention to the issue of granting nationality as an indicator for successful integration of the refugees in their new country of stay. For these reasons, the Law Amending the Law on Nationality of 2008 creates privileged conditions for granting nationality to a recognized refugee by means of naturalization². The provisions of the Nationality Law that envisage the possibility for granting nationality on the grounds of marriage with a Macedonian national and three-year legal stay in the Republic of Macedonia is also useful for the integration of part of the refugees, considering the fact that about thirty refugees from Kosovo live in domestic partnerships with Macedonian nationals. Regretfully, these persons have still not decided to enter into marriage and regulate their stay in accordance with the Law on Foreigners, thus voluntarily refusing to integrate in the Republic of Macedonia on these grounds.

Concerning nationality, the Republic of Macedonia, as a country that has ratified the 1997 European Convention on Nationality, pays special attention to the consistent application of the principle of prevention of statelessness. For that purpose, the Law on Nationality envisages a possibility to stateless persons to obtain nationality by means of naturalization, in a manner identical to the one for recognized refugees. Furthermore, it offers the possibility that nationality may be granted to a child who has been found or born on the territory of the Republic of Macedonia, whose parents are unknown, are with unknown nationality or are without nationality. On this occasion, it should be noted that the Ministry of the Interior of the Republic of Macedonia has not registered any stateless person among the present Kosovo refugees and that a large part of the Kosovo refugees have in the past years travelled voluntarily to their country of permanent residence for purposes of registering the birth of their children in Kosovo, thus regulating their nationality status.

The endeavours of the Government and the MLSP for refugee integration do not end here. For the purpose of ensuring consistent exercise of the right to health care protection by the persons with recognized refugee status and the persons under subsidiary protection, the procedure for amending the Law on Health Insurance, which will create conditions for these persons to obtain the status of persons with health insurance, just like Macedonian nationals, is in progress. Furthermore, in September 2010 the MLSP will start a promotional campaign for local integration of refugees, which is planned to include individual visits to all refugee families in order to inform them about the opportunities for their integration. This campaign will also mark the start of the formal process of integration, which will be supported by a formally signed application by the refugee on his intentions for local integration, which will be delivered to the Integration Centre, following which individual plans will be developed for each family for the purpose of their greater integration.

An indicator of the commitment of the Government of the Republic of Macedonia to the human rights of the refugees and their right to dignified return to their country of permanent residence is the fact that in the Republic of Macedonia there are still 470 persons from Kosovo whose asylum requests have been rejected by an effective court

---

² The differences with the conditions for other foreigners are in the length of continuous legal stay in the Republic of Macedonia, which is at least six years (for foreigners, this period is at least eight years), no evidence is requested that the person has not been convicted in the country of permanent residence and there is no requirement that the person should waive the nationality of his/her country of permanent residence.

order. Unlike some other member states of the Council of Europe and the European Union, the Republic of Macedonia has suspended the return of these persons to Kosovo, taking into account the complex political situation in that country.

To conclude, I would like to underline that the issue of permanently resolving the status of the persons who have requested protection in the Republic of Macedonia, including Roma refugees from Kosovo, is not a matter of choice of the Government and does not depend on its good will – which is evident – but above all on the fact whether these persons fulfil the conditions for their integration and obtaining nationality set by the relevant national legislation, which is aligned with the directives and best practices of the European Union, and, most importantly, on the desire of the refugees to integrate in society. The Government remains open for suggestions from and cooperation with the Office of the Council of Europe Commissioner for Human Rights, including cooperation in the area of enforcing the rights of the refugees and advancing their local integration, and will consider all circumstances concerning the accession of the Republic of Macedonia to the 2006 Council of Europe Convention on the Avoidance of Statelessness in Relation to State Succession.

Respectfully,

Nikola GRUEVSKI